

MAGYAR KURIR.

Indult Bétsből, Kedden, September 11-dikén, 1852.

B é t s.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott T. Schumida György Urat, 59-dik számú, Portugalliai országoló Printz nevét viselő gyalog regementben Kapitányt, minden taksa fizetés nélkül Magyar nemességre kegyelmesen emelni.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Fő Tiszt. Pálma Pál Urat, Füzes Abonyi Plebánust Patai Főesperestté kegyelmesen kinevezni.

G ö r ö g O r s z á g.

A' Frantzia Journal du Commerce igen szomorú színekkel festi egy Naupliából Jul. 26-kán érkezett tudósításnál fogva Görög Ország állapotját. Egész Görög Országban úgy mond Anarchia uralkodik. A' Frantziák Naupliából Modonba tsak tengeren által levelezhetnek, minekutánna a' posták Kolokotroni bandája által letartóztatnak, és a' levelekkel együtt a' Kormányparantsolatjai is elvették. Az Ország a' lázzadók keze között van, a' Kormány pénz nélkül, úgy annyira, hogy alig képes rendes Katonáit fizetni. Patrast, Tsavela azon szín alatt foglalta el, és ideigvaló Kormányt állapította, hogy oda Ottó Királyt várja, — de tulajdonképpen, tzelja nem egyéb, hanem hogy

azt a' környéket kiszívja. Kolokotroni hasonlóképpen új Kormányt állított fel Kariteneben: az ellene küldött sereg semmire sem mehetett. Az egész Ország titkos szövetségekből áll. Kalamata városban a' frantziák két sereget tartanak tulajdon költségeken: ezek nélkül a' város már régen öszvedületott volna.

Az Angoly hírlapok Jul. 12-ről szomorú tudósításokat közölnek Zantéból: Városunk (Zante) tömve van görög szökevényekkel. Egy nap sem múlik el, hogy Pátrásból vagy Elisből familiák telehajóval ne érkezzenek. Szörnyőség látni, miként áldoztatnak fel ezerenként Görög Országban a' lakosok, a' katona dühének, 's miként sietnek elhagyni ifjak, vének, gyermekek, azon földet, melly őket a' világra hozta. Az új Kormánytagjai, a' helyett, hogy mindent elkövetnének a' nép letsendesítésére, olyan eszközökhez nyúlnak, melly azt még nagyobb haragra, és bosszúállásra gerjeszti: bérbe adják az Orzágnak jövedelmét fele áron, mint a' mennyit ér, 's azt a' kevés bé vett pénzt is nem fordítják a' Haza javára, hanem mintegy 8000 Katonát vásárolnak önnhatalmok megerősítésére, 's ezeknek béreikkel is adósok maradnak, úgy, hogy az éhező sereg kénytelen a' parasztságnak terhéro

lenni, ennek keresetén élödni, sőt, ha ez nem elégséges, tilalmas úton is mindennapi szükségét telyesíteni. De még többre is vetemednek a' fogadatlan Kormányozók: a' lakosoknak még szántó-földjeiket is el adják, tsordájokat, méneseket elhajtják, aratványaikat a' magok tsürjökbe takarítják, feleségeiket, 's gyermekeiket kinozzák, 's fertelmes indulatjoknak feláldozzák. Ez telyességgel nem nagyítás! Városokat, falukat láthatni épülőfélben, üresen, tulajdonosaiktól elhagyattatva; mert a' kinek csak egy kis módja van, elhagyja hazáját, 's más Országban keres menedéket; a' kik pedig segedelemtől megvagnak fosztatva, azok motsárokbá, és barlangokba bújnak, hogy a' zshiványoknak kegyetlenkedéseitől megmenekedhessenek. Illyen pusztá a' környék Korinthus tól kezdvén Patrasig, és Argostól Arkadiáig. A' törvényes Kormány egy frantzia Osztály sereggel Naupliába vonta magát, az alatt, míg a' tartományok inséggel küszködnek, gabonájok aratatlan, vagy behordatlan marad, vagy pedig azoktól az éhezö sáskáktól elpotsékoltatik. A' Kereskedés is egészen odavan. Patras — főszállása a' lázzadóknak, de a' lakosok innen is kitakarodtak: Tsavella benne az Ur: egy frantzia sereg, melly a' Citadellának elfoglalására völt kiküldve, minden siker nélkül visszátért: azolta Tsavella erősen ellene szegezi magát a' Hatalmasságok akaratjoknak, 's vakmerősége által másokat is arra bírt, hogy a' törvényes Kormány ellen rugódozzanak. Kolokotroni használta az elkeseredett nép gyengeségét, és Moreát fegyverre szölli-totta. Így folynak a' dölgek Görög Országban, 's így fognak folyni, még kitudja, meddig is, mert az erőre kapott lázzadók már most sem Isteni, sem em-

beri törvényre nem néznek, 's egyedül zabolátlan indulatjok telyesítése, — minden igyekezetek.

De hát a' szövetséges Hatalmasságok Képviselei mit szöllanak mind ezekre, és ott lévő Admiralisaik minö eszközökhöz nyúlnak a' rendnek, és békességnek visszaállítására? Valóban, — nem lehet egyebet hinnünk, hanem hogy a' Londoni Conferentzia azt határozta, hogy Görög Országot Protocolum segedelmével fogja igazgatni, vagy olyan rendszabásokkal, mellyeket valamelly véletlen történet előadásakor, Londonból végrehajtás végett Görög Országba küld; — de ezek rendszerént olyan késön jutnak rendelt helyekre, hogy akkor már minden tsatépaténak vége, mikor a' Képviselek olvassák a' parantsolatokat, mellyekhez magokat tartani köteleztetnek. A' Képviselek, mind a' 4 Kormányt elesmerték, mellyek Görög Országban Kapadosztriász halála ólta egymásután következtek, — és a' jelenvalónak is nyilván, és hivatalos Irovány kikészítése mellett ígérték hathatós pártfogásokat. Azomban még se adtak semmi segedelmet, mikor kellett volna, — hanem ha Naupliának frantzia katonákkal lett el foglalását, segedelemnek akarjuk nevezni. — Tsavellának lázzadása, úgy látszik, hogy meg van erősítve egy anglus fregáttal, és egy frantzia Korvettel, melly mind a' kettő Patras előtt áll, a' nélkül hogy a' hajós tiszteknek megengednék a' kikötést. A' többi Kerületbeli lázzadók fejei is, Salonában, Karitenében, és Tripolizzában azt tsinálják, a' mit akarnak, és a' Képviselek semmit sem követnek el, hogy a' véghez vitt kegyetlenségeknek véget vessenek, a' törvényes Kormányt nem segítik, hanem mindegyre türedelmes nézői a'

Görög Nemzet enyésző reményének. Most Görög Országnak Kerületei, leginkább az úgy nevezett Kapitányok által igazgattatnak, a' kik még kegyetlenebbek a' Törököknél, 's ha Görög Ország a' Törökök alatt sa' ígában volt, most valóban vas ígában nyög, mert azok a' rablók, a' kik a' Revolúcióideje alatt a' Nemzet tájtékjából magoknak hatalmat szereztek, 's gazdagságot gyűjtöttek, az Országot lassan lassan nádályként kiszívják, 's végtére egészen tenkre teszik. — Némelly értelmes, és átlátó férjfiak Görög Országból azt írják, és nem ok nélkül, hogy hazájoknak elkortosodását, 's mostani siralmas állapotját nem egyébbnek lehet tulajdonítani, hanem a' Diplomati-
kai Agensek tselszövéseinek, 's ezek a' férjfiak azt hiszik, hogy egy egyenes, szabad, nyilvános, — a' józan észen fundált, 's férjfiás elhatározás által megerősített Politika, régen képes lett volna az Országot letsendesíteni, a' midőn a' Nemzet semmit sem óhajt inkább, mint egy állandó Kormánynak fogantatását. Frantzia Ország szeretné respublicai principiumait Görög Országba is bevinni, 's fájdalom, elég hódolókra talál! Anglia pedig hidegvérűsége, és ingó politikája minden betsületét elvesztette, mellyet ez előtt áldozatai által nyert! — 's ez az oka, hogy az Angoly nem betsültetik Görög Országban. —

Újabb tudósítások szerint Görög Országból, K a t z a k o Generalis a' Kormánytól kiküldetett, hogy a' Nikitási lázzadókat, kik Kalamatát elfoglalták, támadja meg. Minda' két sereg össze ütközött, és a' tsala hevesen folyt, éppen mikor Barthelemy frantzia Oberster megérkezett, és a' küzdöket egymástól elválasztotta. E' szerint most is Frantziáknak kell köszönni, hogy a'

görögvér megkíméltetett. K o l o k o t r o n i a' lázzadóknak főkormányozójok, Tripolizzát ostromolta, de az ellenfél, seregét széllyel szórta, és magát Kolokotronit is megszalasztotta, úgy hogy alig tudott a' veszélytől megmenekedni. T s a v e l l a a' ki Pátrást már régen hatalmában tartja, végre kéntelen vala engedni a' Kormány erejének, és evvel fegyver nyugvásra lépett, egyszersmind testvérét N a u p l i á b a küldötte, hogy a' feltételeket, mellyek mellett kész a' várat általadni, tegye a' Kormány eleibe. A' lázzadók seregei, K a l e r g h i s alatt, ki az előtt a' görög lovasságnak vezérje volt, össze gyűltek N a u p l i á h o z közel egy várba, olly tzélből, hogy a' fővárost ostromolják, de a' Nemzeti sereg derék vezérje G r i z o t i az ellenséget úgy megverte, hogy alig tudott maga a' Commendáns is megszabadulni. Egyébb-eránt a' lázzadók többnyire buta parasztok, a' kik pénzen vásároltattak, kikben tehát semmi energia nints egy valóságos háború folytatására, — innen reményleni lehet, hogy Görög Országban a' békesség nem sokára helyre áll. — A' Kormány azonközben sem hágy fel a' tzélerányos intézetekkel, mellyek a' nép tanítására, és tsinosodására szolgálnak. A' Könyvnyomtató műhelyekben ismét munkához látnak: a' napokban egy görög Ujság is ezen tzím alatt: „Görög Moniteur“ meg fog jelenni.

F r a n t z i a O r s z á g.

Egy M o u l i n nevű helységben közel P á r i s h o z Aug. 25-kán estve S c h o n e n Ur Párisnak Deputatusa, 's egyszersmind egy Osztály Nemzetigárdának Oberstere, éppen mikor a' fővárosba akart térni, valami kóborlóktól

megtámadlatott, és nem csak illetlen szavakkal, de tettekkel is megsértetett. A' Kormány azonnal rendeléseket tett, hogy a' dolog megvizsgáltassék, és a' bűnösök bézárattassanak. S c h o n e n Ur, egy azok között, kik a' Juliusi Revolútió alatt bébizonyított hazafiúságokért, a' Nemzett szeretetére, és há-lájára méltán just tarthatnak: a' honnan nem szenved semmi kétséget, hogy ezen érdemes férjfiúnak meggyalázói keményen megfognak büntettetni.

A' Journal des Debats az em-lített erőszakoskodásra nézve ezt jegy-zi meg: Ugy van az, hogy rendszerent azok lesznek áldozatjává a' Lázzadás-nak, a' kik az előtt természeti vonszó-dásból a' közönséges békességnek ha-rátjai voltak, de később, vagy azért, mivel szándékjuk el nem sült, vagy mivel valamelly más módon felboszszan-tattak, a' Kormány ellenségeihez tsatol-ják magokat, — 's ha a' Lázzadás órá-ja üt, ugyan azon alapszabásokat pré-dikálják követésül, mellyeket az elebb magok megvetettek: — de a' nép illyen-kor elibek tartja a' tükröt, — és na-gyobb dühösséggel üldöztetnek, és foj-togattatnak, mint magok a' Royalisták, mert lázzadáskor a' felingerlett nép sok-kal nagyobb erővel fordítja fegyverét azok ellen, a' kik a' Lázzadást meg akar-ják akadályoztatni, mint azok ellen, kiken tulajdonképpen kellene győzedel-meskedni. Bártsak elméjékbe vésnék a' jelen sorokat mind azok, kiknek ezek-ben a' szavakban jövődöbeli sorsok fog-laltatik, és el ne felejténék a' velek törté-nendö esetet, a' most szóban lévővel öszve hasonlítani.

Jelentettük vólt, hogy a' S z e n t Simonisták (egy valláságazat Fran-tzia Országban) tanításaikra nézve tör-vényes vizsgálat rendeltetett el. Ez a' vizsgálat immár bévégződött, és az új

vallás tanítók Aug. 27 kén törvénybe idéztettek. Reggeli 8 órakor indultak ki egy faluból közel Párishoz, szent éne-keket zengedezvén, és temérdek soka-ságtól kísértetvén. Mikor a' fővárosba értek, olyan nagy vólt mindenfelől a' tolakodás, hogy alig lehetett a' Tanáts-házhoz jutni. Szokatlan tünemény vólt a' többek között Enfantin, fejek a' Simonistáknak, talpig napkeleti öltö-zetben, hosszú szakállal, és komoly tekintettel. Mikor a' Törvényház tere-mébe értek, már ez, akkor tömve vólt kipiperézett dámákkal, és nyalka úr-fiakkal. Később megjelentek a' törvény-bírák, az illető Ügyvédek, és a' Jury. A' vallatás elkezdödvén, a' Simonis-ták minden kérdésre, meghatározott feleletet adtak. Azután a' tanúvallatás-ra került a' sor: midön egy tanúnak, esküvést kelle vala le tenni, elebb En-fantinra nézett, hogy annak tekinte-téből kivegye, mitévö légyen: Lám! úgymond Enfantin, millyen bizodal-mok van hozzám fiaimnak! Egyébb-eránt a' Per tsak más nap végződött bé, midön a' Simonistak ellen hozott Itélet nyilván valóvá tétetett. Enfan-tin, Duveyrier, és Chevalier egy esztendei fogságra, és 100 frank pénzbeli büntetésre, R o d r i g u e z, és B a r r r a u l t pedig 50 frank bünte-tésre íteltettek: egyszersmind az Egye-sület eltörlése is meghatározatott. En-fantin hideg vérrel végig hallgatta az Itéletet, 's azután társaihoz, kiket fiai-nak nevez, fordúlt, 's öket a' békes-séges türesre és engedelmességre atyai módon intette.

Aug. 28 kán Viennot Ur, a' Cor-saire nevű hírlapnak szerkeztetője, Törvénszék eleibe állíttatván, avval vádoltatott, hogy a' népet a' Kormány ellen felingerlette, a' Pólitzia Prae-fectusát pedig megbetstelenítette. Ezen

két rendbeli tettért, a' Júrynak egy órai tanátskozása után vétkesnek ítéltetett, és 6 hónapi fogsággal, 's 10,000 frankkal fog lakolni.

A' Journal de Rouen elő adja, hány példány költ el a' múlt fertály esztendőben a' Politikai Ujságokból, mellyeknek egy része magában Párisban, a' másik része pedig Frantzia Országának Kerületeibe, és a' Külföldre szélyel küldöztetett.

Szabad hírlapok:

	Párisi Abonnensek.	Vidékiek, és Külföldiek.
Constitutionnel	6,000	10,000
Courrier Francais	3,900	4,500
Temps	2,000	4,500
National	1,800	2,400
Journal du Commerce	900	900
Tribune	220	900
Corsaire	660	260
Messenger	1,900	1,100
Revolution	500	1,700

Miniszteri lapok:

Debats	5,200	6,900
Journal de Paris	1,500	3,000
Moniteur	2,000	800
Figaro	800	300
Constitution de 1830	2,000	600
Nouvelliste	600	1,000

Törvényesített lapok:

Gazette	1,300	8,000
Quotidienne	1,900	3,700
Courrier de l'Europe	220	1,300
Bevenant	320	380
Brid oison	75	135

Lafitte Generalis, 60 esztendős korában Párisban meghalt.

Aug. 29-kén Párisban 30 személy halt meg Cholerában.

P o r t u g a l l i a.

A' Courier Aug. 22-ről így festi a' Portugalliai állapotot: Végre kap-

tunk tudósítást Portugalliából, noha nem igen kedvezőt. A' mennyiben ugyan mindenütt Donna Maria kis serege, mellyet Vellington Ur egy tsomó bátor, betsületes, és jó katonának nevez, győzött, azt lehet mondani, hogy még eddig Dom Pedro a' győzedelmes, — azomban, — az még magában semmi, — még az nem határozza el, kié az igazság. Dom Pedro nem jött Portugalliába hódolásokat tenni, hanem azt megszabadítani. Szándéka nem volt, hogy a' békes lakosokat fegyver által, leánya hatalma alá vesse, hanem azon lakosoknak, kikről azt hitte, hogy nagyobb részént leányához szítanak óltalmat akart adni, hogy ragaszkodásokat, és jó indulatjokat nyilván valóvá tehesék. — De a' lakosok Dom Pedrót nem segítették, ragaszkodás helyett ellenségeskedést bizonyítottak, és a' mint a' tudósításokból kisül, 9 vagy tíz ezren ellene fegyvert is fogtak. A' sereg abban a' reményben volt, hogy, mikor ki fognak szállani, a' leányok virágot fognak hinteni útjokba, melly őket a' fő Városhoz diadalmasan eljuttatja, megérkezésekkor azokban úgy találták, hogy a' helyett, hogy két kézzel fogadtattak volna, a' lakosok elhagyták lakóhelyeiket, a' hol tsak Dom Pedrónak nem sokára leendő megérkezését érzették. A' Jul. 23-ki ütközet után Santa Marta Generalis fő sátorát Pennafielben ütötte fel, az alatt míg az ellenség Portóban eleség tára, és sántzok készítésében foglalatokodott. Ezen tudósításokból előre láthatjuk a' dolog kimenetelét, és igen nagy tsudának fognánk tartani, ha hogy a' mostani környülállásokból ítélvén, — Dom Pedro egykor győzedelmes lenni, nem a' tsatákban, mint már mondtuk, hanem átaljában Portugalliában, mert ez határozza el győzedelmét.

Ugyan azon Ujság Aug. 24-ről Falmouthból jelenti: Dom Pedrónak katonái még most sem vesztették el batorságokat, és erősen hiszik, hogy nyerni fognak. Sartorius tengeri ereje, még mindez ideig sints egybe húzva, de mihelyt ez megtörténik, azonnal öszve fog tsapni az ellenség, 's hihető, hogy ez, sorsát elfogja határozni mind a' két félnek. — Dom Miguel tengeri ereje már együtt van, és tsak várják, a' megtámadást, melly nem sokára bé fog következni. —

Némelly Angoly Katonatisztek, kik ez előtt Portugalliában szolgáltak, azt állítják, hogy Dom Pedrónak mostani helyheztetésében nints mitől félnie; de ha Dom Miguel 20, vagy 25,000 katonával megérkeznék, 's Oportót mind a' négy oldalról egyszerre megtámadná, akkor bajos volna a' dolog. Dom Pedróra nézve az legroszszabb, hogy Coimbrába nem mehet, a' hol számot tart egy Constitutionalis sereg: mert ha kitenné a' lábát Oportóból, azonnal elfoglalnák azt Dom Miguel katonái. Így tehát nints egyéb hátra, hanem hogy télére magát bekerítse, lovakat szerezzen, és Nemzeti-gárdáját exercérozza. Azt mondják, hogy Katonáinak már két hónapi bérrrel adós. A' bortársaság eladott borából, vámokból, és helybeli taxákból naponként 500 font sterlinget veszen bé: de ez nem elég kiadásaira. A' Tsászár nagyon szorgalmatos: minden nap 5 órakor kél fel, és szszel, és kézzel dolgozik, az előöröket, és kaszárnyákat gondosan megvizsgálja, 's mindenkinek tüköre az iparkodásban. — Más részről Dom Miguel Generalisainak magok viseletek igen különös. Azt meg nem lehet fogni, miért hagyták Dom Pedrót kiszállani? azt mondják ugyan, hogy az Dom Miguel meghagyásá-

ból történt, azon Izélból, hogy azután egész erejét az Expeditionnak megsemmisítésére fordítsa, de mások szerint nem akadályoztathatta a' kiszállást: akár hogy, akár mint, — Santa Mártától minden esetre nem nagy hadifortély volt, hogy ha már kihagyta is az Expeditiont szállani, miért nem vágta el az útját Oportóig, holott az olyan kevés munkába, és semmi erőltetésbe nem került volna, minekutánna az a' tér Oportóig vad, hegyes, kösziklás, járatlan, és keskeny ösvényű, úgy, hogy ott az embernek egymás után kell menni, mint a' tót aratóknak. Dom Miguel katonái alig voltak akkor néhány órányi távolságra Oportótól, és még is öszve teszik a' kezeket, 's behagyják Dom Pedrót menni, 's magát megfészkelni, úgy hogy most már birkozhatnak. Most Oportó a' hozzá közellévő malmokból él: mindennel bővölködik: egy font húsnak az ára 3 pence. A' barátoknak nagyobb része kiköltözött, 's Klastromjok kaszárnyákká változtatott, még ugyan egynehányan lappanganak álöltözetben, de egy Proclamatió következésében, ha kézre kerülnek, farmatringot kapnak.

Aug. 29 ről a' Tribune egy francia Katonatisztnak az Ujságszerkeztetőjéhez küldött levelét közli, a' ki Jul. 28 kán hazájába, Oportóból visszatért. — Páris Aug. 25-kén. „Kötelességtől ösztönöztetvén, és a' Juliusi Revolútió szerentsés következésétől, mellynek mi is részesei valánk, nógattatván, egykor azt hittük, hogy vihetünk véghez nemesebb tettet, mintha a' szabadság zászlóját egy idegen Országba viszszük, 's annak hartzáiba, és ditsösségébe mi is részt veszünk. Tisztünknek tartottuk, hogy azt, a' kit Despotának, bitangolónak kiáltottak ki, a' Thrónusról le vessük, — azomban alig, hogy az

új Udvarral (Dom Pedróval) megesmerkedtünk, hát mindjárt tapasztaltuk, hogy a' leggyalázatosabb udvari emberekkel a' világon vagyunk körülveve: tányérnyalók, tselszövök, hazugok, és mindenféle vétkekkel bémotskolt emberek mászkáltak fel's alá. De nem akartuk a' dólgot mindjárt félben hagyni, és kíváncsiak voltunk megtudni, ugyan mit kezdenek el ezek az emberek az Ország megszabadítására? azért bementünk velek együtt Oportóba, melly Városból a' Dom Miguelisták azt vélvén, hogy 40,000 vagyunk együl egyig kitakarodtak. Itt lassúság, határozatlanság, melly a' megszabadító Kormányának minden lépteit követte, 's az az aggodalom, mellyet az ellenfél gyakori megtámadásai által szerzett, az alatt, míg mi tsendesen aludtunk, félelembe ejtette mind az idegen, mind a' Portugallia katonákat, a' kik a' vissza lépést már veszedelmesnek találván, a' majd diadalmas Despota boszszúállásától rettegtek. — Azomban végre közötünk, és Dom Miguel sokkal nagyobb serege közt, melly Oportót két mértföldnyi távolságról bekerítette, tsatára került a' dolog, melly egyszer sem végződött el sem egyik, sem másik részről, szerfelett való haszonnal. A' Jul. 22 és 23-ki nagy háborúval sem sokat nyertünk, noha katonáink, mind a' mellett, hogy már akkor 2 nap óta egy harapás sem volt szájokban, vitézül hartzoltak. Szánakozásra méltó volt tapasztalni, miként vezettetik egy maroknyi sereg 20,000 katona ellen, a' midőn az elsőnek részéről hijában kiabáltak a' megsebesítették segedelemért; nem volt a' táborban egy orvos sem, és sokan haltak meg a' miatt, hogy kapott sebjeiket nem volt kinek bekötözni. — Minekutánna én ezen kérkedő

szabadítóknak, minden lépéseit, és intézeteit szorgalmasan vizsgáltam, merem állítani, hogy jelen írásom minden tekintetben hitelt érdemel. —

M a g y a r O r s z á g.

(Nemzeti Muzzeum Közlése.)

Széptulajdonsága az emberi nemes léleknek átaljában, de különösen dicsékedése a' Magyarának, hogy Szülőföldjét, a' méltán kedveltet, Nemzetét, a' ditsőt, még akkor sem felejtí, midőn a' kedvező sors, más honyban örökítti. Fényes bizonyságát adta ennek többek közűl Jeszeniczei Báró Jankovich Szaniszló Ur, a' Meurthi Kerületnek 4 esztendő alatt Párisban a' nemzeti Képviselek Házában Kötvetje, következő drága és betses ajándákaival gazdagítva a' Nemzeti Muzzeumot. Elősszor, XVIII. Lajosnak emlék pénzével, melly finom ezüst, tallér nagyságú; egyfelől XVIII. Lajos meljképe ezen felírással: „Louis XVIII. Roi de France et de Navarre“; másfelől egy tölgy levél koszorú, feljűl a' frantzia korona, e' felett: „Vive le Roi“, alatta: „Chambre des Deputés“, közepén pedig bevésvé: „Le Baron Jankovich de Jeszenicze Deputé du Departement de la Meurthe“, legalól: „1824.“ Másodsor gazdagította a' Széchenyi Országos Könyvtárát több betses és eredeti levelekkel, ú. m. I-szor Stanislo Lengyel Király Sardy Secretariusához írt Levelével, 2-or, III. Augustus Lengyel Királynak a' most nevezett Stanislóhoz írt két darab Levelével; 3-szor, Friedrich Wilhelm Burkus Királynak Stanislóhoz, és ugyan a'hoz a' nagy Fridrichnek Levelikkel, 4-szer. XV. Lajos Frantzia Királynak Stanislóhoz írt há-

rom Levelével, és a' Fiának a' Dauphinak, ugyantsak Stanislóhoz írt két Levelével. 5-ször. Hét Hg Asszonyok atyjokhoz és nagy atyjokhoz írt hét darab leveleikkel. Ezen Hg Asszonyoknak neveik im' ezek: Victorie, Sophie, Adelhaid, Henriette Anne, Marie Josephine, Louise Elisabethe, Louise Marie. — A' tisztelt Báró Urnak Hitvese, Jeszeniczei Báró Jankovichné, született Maria Ludovica Falconet is majd egy fontot nyomó ezüst emlék pénzzel gazdagította a' nemzeti Muzeum Gyűjteményjét. A' pénznek egyik oldalán Katalin Orosz Tsászárnénak meljképe van, más felől Nagy Péter Czárnak lovag Statuája, alatta Oroszúl: „Petro Magno, Catharina.“ A' pénznek szélére ezen szavak vagynak vésve: „Offert au Musée national de Pest, par la Baronne Jankoivch de Jeszenicze, petite-fille de Mons. Falconet, Createur de la Statue“ — Emlékezetül tegyük ide, hogy Falconet Mórítz István, a' fenn nevezett Asszonyságnak nagy-atyja, a' maga idejében egy vólt a' legelső Képfaragok közül. — A' Nemzet hála érzésének bizonyíttására közli Halitzky Antal, a' nemzeti Muzeumnak Első öre.

Tudományos dolgok.

Katekhéta az az a' Diétetikai rövid Katekhézis Magyarázója két értekezéssel együtt az Életről és Savanyú Vizekről. Készítette Sz. Szotyori Jó'sef Orvos Doctor. M. Vásárhelyt 1832.

A' Diétetikai Katekhézis iskolák számára kézi Könyvnek íratatván, a' ki-

jelelt tzel és a' megkívántató rövidség következtében sok dolgoknak bővebb kifejtése a' Tanítókra bízott. Minthogy pedig azok az Orvosi Tudományban nem jártasok, 's hivatalos foglalatosságok nem is engedi, hogy a' Diétetikai Katekhézisben elé forduló dolgokat felvilágosító Könyvek olvasására hosszas időt fordítsanak, óhajtani lehetett egy a' szükséges magyarázatokat öszvesen magában foglaló Könyv' megjelenését. — És éppen ezen kívánságot egészen kielégíti a' nevezett könyv. A' milyen hasznos, 's a' híjánosságot, melyet e' részben eddig elé szenvedtek iskoláink ki elégítő és a' tzelnek melyre készült megfelelő vólt az első munka, — mellynek derékségére mutat az is, hogy a' nyomtatványok hirtelen el kelések annak csak hamar második kiadását szükségessé tévők, — éppen olly jeles, minden tekintetben fontos 's a' Szerzőnek szép olvasottságát; tudományát 's nagy tapasztalását bizonyító a' Katekhézisre írt Magyarázat is, mellyről itt szó van. — A' Diétetikának helyes képzetéből kitetszik, melly rangot érdemeljen az a' többi tudományok 's oktatások sorában, ugyan ebből az is világos, millyen betses és figyelemre méltó az a' Könyv is, melly azt jól, tisztán és helyesen elő adja, — a' mit erről a' munkáról minden nagyítás nélkül elmondhatunk. — Méltán ajánlhatjuk tehát mindenkinek, különösen pedig a' Szüléknek és Nevelőknek, mint ollyan könyvet, mellyből mind magokra mind nevendékjeikre nézve sok szükséges, hasznos, és gyönyörűséges esméreket meríthetnek.

(Fél árkus „**SOKFÉLE**“ XXXVIII. Toldalékkal.)

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)